

טיפוח מיכלואי לאוניק טיפוסים זליה לזיוול בהצליה בזוג האולף

1994 - 1996

יוסי בורגר, צבי קרחי, רוני כהן, עוזי סער, יהודה היימן, שרייבר שושנה, יעל פולג
נווה יער, מנהל המחקר החקלאי
שמעון פיבוניה, רבקה אופנבך - מו"פ ערבה

בערבה קיימות שתי עונות גידול עיקריות של מלונים, האחת עונת הסתיו, זריעות מסוף יולי ועד אמצע ספטמבר. השנייה עונת אביב, זריעות/שתילות מסוף נובמבר עד אמצע ינואר. בשנים האחרונות הולכת ומתרחבת המגמה להקדים את שתילות המלונים לסוף נובמבר. המלונים גדלים בהדליה בחממות מסוגים שונים. מטרת התוכנית הינן לייצור מיכלואי מלונים מטיפוס "גליה" המותאמים לגידול באביב המוקדם (שתילות נובמבר), וליצור זנים המתאימים לגידול בעונה שאינה מקובלת - חורף. זריעות בחממות באמצע ספטמבר שיניבו מאמצע דצמבר ינואר ופברואר. עיקר העבודה והתאמת המיכלואים נעשית בערבה.

תכונות הזן הרצויות לגידול בעונה זו:

1. התאמה לגידול בהדליה.
2. יכולת חנטה והתפתחות פירות בטמפרטורות נמוכות וקרינה נמוכה - הזנים צריכים להיות בעלי כושר חנטה ויכולת לפתח מלונים גדולים יחסית מאחר ובעונה זו ישנה מיגבלה של התפתחות הפירות.
3. רישות - אחוז הפירות המרושתים בעונה זו הינו נמוך יחסית.
4. צבע פירות בהבשלה - יכולת להגיע לצבע פרי כתום המאפיין את טיפוס גליה.
5. חיי מדף.
6. עמידות למחלות.

גידול בחממות בעונת החורף ישנן מחלות המוגברות ומאפינות תקופת גידול זו, כמו קמחון ווירוס MNSV. במהלך הטיפוח בתוכנית זו יצרנו קוים עם עמידויות למחלות הבאות:

1. קמחון גזעים 1 ו-2.
2. פוזריום גזעים 0, 1 ו-2.
3. וירוס ה-MNSV.

אולף 7/1996 -

ערבה - חוות "יאיר"

ב-7/10/96 וב-20/11/96 נשתלו בחממה בתרונת "יאיר" שתי סדרות של מבחן מיכלואים. בכל תאריך נשתלו 80 מכלואים כאשר הזנים "ערבה" ו-"C8" היוו זני בקורת. כל 82 המכלואים נשתלו בשתי חזרות, עשרה צמחים בכל חזרה. במהלך הגידול עקבנו אחר מרכיבי היבול (מסי פירות ומשקל) ואיכות הפירות התאמה ליצוא והשתמרות. מכל מיכלוא נלקחו עשר פירות לבדיקת חיי מדף. מצב הפירות (קושי, כ.מ.מ. החמה והתקמטות הפרי) נבדקו לאחר עשרה ימים על המדף (20°). לאחר שיקלול של כל התכונות שנבדקו נבחרו שמונה מיכלואים מצטיינים לבחינה נוספת.

המיכלואים שנבחרו הם: HG138, HG132, HG131, HG110, HG109, HG093, HG091, HG141, HG150.

מיכלואים אלה פוזרו במשקים שונים בערבה ונזרעו בתאריכים שונים. בשלב זה נראה מיכלוא אחד, HG131 שמתאים בעיקר לעונת הסתיו. מיכלוא זה מאופיין בפרי קטן וברישות מלא.

נווה יער

ב- 25/11/96 נשתלו בחממה בנווה יער 50 קוים, 25 צמחים מכל קו. על כל אחד מהצמחים נעשו הפירות עצמיות ובמהלך הגידול נעשה מעקב אחר תכונות הצמחים והפירות. זרעים מפירות הנושאים את התכונות הרצויות נלקחו להמשך. בסוף העונה נבחרו כ- 60 קוים.

בסתיו 1996 הוכנו כ- 150 מיכלואים שנעשו עם קוים בעלי תכונות המתאימות לתוכנית זו.

150 מיכלואים אלה יבחנו בטווח רחב של מועדי גידול וצורות גידול:

1. עונת הסתיו - ב- 27/9/97 נזרעו בשדה פתוח בעין יהב בגידול שרוע 100 מיכלואים.
2. עונת החורף - ב- 21/9/97 יזרעו בחממה גבוהה של חצי דונם בחוות "יאיר" 150 מיכלואים.
3. עונת האביב - ישתלו בחממות בעין יהב 90 מיכלואים. במהלך הגידול יערך מעקב אחר מרכיבי היבול ואיכות הפירות. מעונה זו יבחרו כ- 20 מיכלואים שחלקם מתאימים לסתיו וחלקם לאביב. לאחר שלושה תאריכי גידול אלה אנחנו מעריכים שנוכל להתאים מיכלואים לכל אחת מתקופות הגידול המוזכרות לעיל.